

ВЛАДО ПЕТРОВСКИ

**ОСНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО УРЕДУВАЊЕ
СО ПРОСВЕТНО ЗАКОНОДАВСТВО**

ШТИП 2007

ВЛАДО ПЕТРОВСКИ

**ОСНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО
УРЕДУВАЊЕ СО ПРОСВЕТНО
ЗАКОНОДАВСТВО**

(ОСНОВИ НА ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ)

Д-р ВЛАДО ПЕТРОВСКИ
ОСНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО УРЕДУВАЊЕ СО
ПРОСВЕТНО ЗАКОНОДАВСТВО
(ОСНОВИ НА ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ)

Издавач:

Државен универзитет "Гоце Делчев" -Штип

За издавачот:

Саша Митрев, ректор

Рецензенти:

Проф.д-р Марија Ташева
Проф. Д-р Владо Тимовски

Лектура:

Проф. Марија Иванова

Компјутерска обработка:

протоереј Николче Ѓорѓев

Печати:

2-ри Август С - Штип

Одобрено со одлука на Наставно-научниот совет на
Педагошкиот факултет - Штип
бр. 0302-498-22/5 од 18.09.2007 за учебник

д-р ВЛАДО ПЕТРОВСКИ

ОСНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО
УРЕДУВАЊЕ СО ПРОСВЕТНО
ЗАКОНОДАВСТВО
(ОСНОВИ НА ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ)

Штип, 2007

СР - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски" -
Скопје

321,728 (497,7)(075,8)

342 (497,7)(075,8)

ПЕТРОВСКИ Владо

Основи на општественото уредување со просветно законодавство:
(основи на политичкиот систем) / Владо Петровски, - Штип: Државен
универзитет "Гоце Делчев", 2007, - 244 стр.: 24 см

Библиографија: стр. 243-244, - Содржи и закон за основното
образование

ISBN 978-9989-0-6

а) Парламентарна демократија во републиканска држава - Македонија
- Високошколски учебници б) Македонија - Уставно уредување -
Високошколски учебници
COBISS, MK-ID 70384394

Содржина

ГЛАВА ПРВА РАЗЛИЧНИ ОПРЕДЕЛБИ НА ПОИМОТ ОПШТЕСТВЕНО УРЕДУВАЊЕ (ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ)

- 1. Определба на поимот општествено уредување.....9
- 1.1 Облици на политички режим.....13

ГЛАВА ВТОРА КАРАКТЕРОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА КАКО ДРЖАВА

- 2. Поим за устав.....17
- 2.1. Држава и право.....20
  - 2.1.1. Поим и функции на државата.....20
  - 2.1.2. Функции на државата.....29
  - 2.1.3. Државна организација.....32
  - 2.1.4. Облици и типови на државна власт.....36
  - 2.1.5. Политички партии и парламентарни
институции.....40
- 2.2. Конституирање на Република Македонија во
самостојна и суверена држава.....46
  - 2.2.1. Карактеристики на Република Македонија како
самостојна држава.....51
  - 2.2.2. Концепција, содржина и структура на Уставот
на Република Македонија од 1991 година.....53
- 2.3. Темелни вредности на уставниот поредок на
Република Македонија.....57

ТРЕТА ГЛАВА ПРАВНА ДРЖАВА И ВЛАДЕЊЕ НА ПРАВОТО

- 3. Настапок и развој на идејата за правото и правната држава низ историјата.....59**
- 3.1. Владење на правото.....61**
- 3.2. Правна држава.....62**
- 3.3. Уставност и законитост.....64**
  - 3.3.1. Уставност.....65*
  - 3.3.2. Законитост.....66*
  - 3.3.3. Начело на уставноста во Република Македонија.....68*
  - 3.3.4. Начело на законитоста во Република Македонија.....69*

ЧЕТВРТА ГЛАВА СУВЕРЕНИТЕТ

- 4. Поим и теории за суверенитет.....71**
- 4.1. Теории за суверенитетот.....73**
- 4.2. Суверенитетот на Република Македонија во уставните документи.....75**
- 4.3. Облици на остварување на суверенитетот.....79**
  - 4.3.1. Непосредни облици на остварување на суверенитетот.....80*
  - 4.3.2. Облици за посредно остварување на суверенитетот на граѓанинот.....84*
  - 4.3.3. Облици за остварување на суверенитетот во Република Македонија.....85*

ПЕТА ГЛАВА СЛОБОДИ И ПРАВА

- 5. Граѓанин и граѓанство.....87**
- 5.1. Лични слободи и права.....88**
- 5.2. Политички слободи и права.....95**
- 5.3. Економски и социјални права.....98**
- 5.4. Културни слободи и права.....103**
- 5.5. Слободи и права на националностите.....107**
- 5.6. Должности на човекот и граѓанинот.....109**

ШЕСТА ГЛАВА ДЕМОКРАТИЈА И ПОЛИТИЧКИ ПЛУРАЛИЗАМ

- 6. Демократија - поим и потекло.....111**
- 6.1. Видови на демократија.....115**
  - 6.1.1. Посредна демократија.....115*
  - 6.1.2. Непосредна демократија.....116*
- 6.2. Плурализам и политички партии.....118**
  - 6.2.1. Плурализам - политички плурализам.....118*
  - 6.2.2. Политички партии.....120*
  - 6.2.3. Партијски системи.....125*
  - 6.2.4. Политички плурализам и политички партии во Република Македонија.....127*

СЕДМА ГЛАВА ИЗБОРИ И ИЗБОРЕН СИСТЕМ

- 7. Изборен систем-поим и дефиниција.....131**
- 7.1. Избори и избирачко право.....135**
- 7.2. Изборен систем и техника на изборите.....138**
  - 7.2.1. Распределба на граѓанските мандати.....140*
  - 7.2.2. Распределба на мандатите во Република Македонија и изборна техника.....141*
  - 7.2.3. Регулаторност на изборите.....141*

Д-р ВЛАДО ПЕТРОВСКИ
ОСНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО УРЕДУВАЊЕ СО
ПРОСВЕТНО ЗАКОНОДАВСТВО
(ОСНОВИ НА ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ)

Издавач:

Државен универзитет "Гоце Делчев" -Штип

За издавачот:

Саша Митрев, ректор

Рецензенти:

Проф.д-р Марија Ташева
Проф. Д-р Владо Тимовски

Лектура:

Проф. Марија Иванова

Компјутерска обработка:

протоереј Николче Ѓорѓев

Печати:

2-ри Август С - Штип

Одобрено со одлука на Наставно-научниот совет на
Педагошкиот факултет - Штип
бр. 0302-498-22/5 од 18.09.2007 за учебник

д-р ВЛАДО ПЕТРОВСКИ

ОСНОВИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО
УРЕДУВАЊЕ СО ПРОСВЕТНО
ЗАКОНОДАВСТВО
(ОСНОВИ НА ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ)

Штип, 2007